

Predkladacia správa

Materiál „Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra“ predkladá Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu na základe úlohy C.1 uznesenia vlády SR č. 580/2018 k problematike transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny.

V uvedenej úlohe C.1 vláda uložila podpredsedovi vlády pre investície a informatizáciu, ministromi hospodárstva, ministromi dopravy a výstavby, podpredsedovi vlády a ministromi životného prostredia, ministerke školstva, vedy, výskumu a športu, podpredsedníčke vlády a ministerke pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, ministromi práce, sociálnych vecí a rodiny, vedúcemu úradu vlády „Vypracovať Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra, zabezpečujúci konverziu ekonomiky regiónu s využitím existujúcich ekonomických, sociálnych a inštitucionálnych štruktúr s cieľom minimalizovať negatívne dopady konverzie a zároveň v rámci neho vypracovať rad systémových opatrení, ktoré budú súčasťou Akčného plánu vrátane súboru konkrétnych projektov, ktoré zabezpečia tvorbu nových pracovných miest v regióne a zdroj ich financovania z prostriedkov vlády SR, realokovaných z EŠIF, ako aj centrálne riadených programov EÚ.“

Návrh Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra bol pripravený s Európskou komisiou - Službou na podporu štrukturálnych reforiem (EC SRSS) ako súčasť projektu Transformácia uhoľného regiónu horná Nitra, ktorý dodáva spoločnosť PwC pre Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a Trenčiansky samosprávny kraj (ďalej len „akčný plán“).

Projekt bol oficiálne zahájený 17.10.2018 na úvodnom stretnutí, ktoré sa konalo v Trenčíne. Projekt začal analýzou súčasného stavu regiónu horná Nitra v súvislosti s transformáciou z uhoľnej ekonomiky, ktorá zahŕňala preštudovanie dokumentov, správ a analýz, ktoré boli už k tejto téme spracované, preštudovanie medzinárodnej praxe a analýzy týkajúcich sa transformácie uhoľných regiónov vo svete, analýzu štatistických dát (demografia, ekonomiky, infraštruktúra, životné prostredie, energetika) a analýzu relevantnej legislatívy a regulácií.

Analytická časť tiež zahŕňala organizáciu stretnutí s kľúčovými zainteresovanými stranami (verejná správa, samosprávy, miestne akčné skupiny, veľkí zamestnávateľi, malé a stredné podniky, neziskové organizácie, a pod.), s cieľom pochopiť ich rolu v procese transformácie, analyzovať činnosti, ktoré už v súvislosti s transformáciou boli vykonané a zozbierať podnety a vstupy do akčného plánu.

Po sfinalizovaní analýzy súčasného stavu bolo zorganizovaných niekoľko veľkých pracovných stretnutí v regióne hornej Nitry k prediskutovaniu hlavných tém a rámcovej vízie regiónu do budúcnosti. Hlavné témy akčného plánu boli pretransformované do jeho 4 pilierov – 1) Mobilita a prepojenosť regiónu, 2) Ekonomika, podnikanie a inovácie, 3) Udržateľné životné prostredie a 4) Kvalita života a sociálna infraštruktúra. Pracovné stretnutia boli organizované v zmysle bottom-up princípu, t.j. prístup zdola nahor, čiže zo spodnej úrovne organizačnej hierarchie smerom hore.

Akčný plán ďalej rozčlenil základné na priority a opatrenia. Popisuje zdôvodnenie zahrnutia každého z pilierov, sumarizuje východiskovú situáciu a želaný cieľový stav v rámci každého piliera a popisuje ciele jednotlivých opatrení. Súčasťou tvorby akčného plánu bol tiež zber

potenciálnych indikatívnych projektov s cieľom zistiť záujem o realizáciu projektov, ktoré by mohli byť súčasťou akčného plánu, zistiť potenciálnych nositeľov projektov, a tiež analyzovať, ako tieto indikatívne projekty pomáhajú naplňať ciele jednotlivých pilierov, priorít a opatrení akčného plánu.

Ďalej dokument analyzuje možnosti financovania jednotlivých opatrení akčného plánu z viacerých zdrojov, vrátane dostupných fondov EÚ v programovom období 2014-2020 a v nasledujúcom programovom období, centrálne riadených fondov EÚ, národných fondov a iných zdrojov financovania.

Vypracovaniu Akčného plánu predchádzalo 17 veľkých pracovných stretnutí, z toho 3 rokovania s Európskou komisiou, 7 stretnutí Pracovnej skupiny pre prípravu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, množstvo menších rokovaní expertných pracovných skupín v hornonitrianskom kraji, ako aj návštev jednotlivých zainteresovaných subjektov zo strany spoločnosti PwC ako spracovateľa akčného plánu. Uskutočnili sa aj nespočetné neformálne pracovné stretnutia, či už na úrovni samospráv, ale aj na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Uskutočnilo sa 5 podujatí pre verejnosť, tzv. verejné hiringy, v Handlovej, Novákoch, Bojniciach, Prievidzi a Partizánskom, na ktorých bol predstavený akčný plán širokej verejnosti a na ktorých ho bolo možné aj priamo pripomienkovať. V mesiacoch apríl a máj 2019 sa konali dve kolá neformálnych pripomienok členmi Pracovnej skupiny pre prípravu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, ktorá je postavená na participatívnom princípe. V rámci všetkých týchto rokovaní a stretnutí prišlo 150 pripomienok od 20 zainteresovaných subjektov (neformálne pripomienkovania). Všetky adekvátne pripomienky, podnety a návrhy boli zapracované.

Akčný plán bol predložený na medzirezortné pripomienkové konanie, ako aj na posúdenie Stálej pracovnej komisii na posudzovanie vybraných vplyvov.